

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

ACTIVITEITENVERSLAG 2020

Dit document bevindt zich op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: www.armoedebestrijding.be.

De onderlijnde woorden in de tekst zijn hyperlinks en geven telkens
toegang tot de elektronische documenten.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	1
2. OVERLEG EN UITWISSELING MET DIVERSE ACTOREN	3
2.1. <i>Dialogo in perspectief van het tweejaarlijkse Verslag 2020-2021</i>	3
2.2. <i>Samenwerking met administraties, kabinetten en parlementen</i>	3
2.3. <i>Samenwerking met onderzoeksinstellingen</i>	7
2.4. <i>Samenwerking met mensenrechteninstellingen</i>	9
2.5. <i>Samenwerking met justitiële actoren</i>	10
2.6. <i>Samenwerking met andere actoren</i>	11
3. ADVIEZEN	12
3.1. <i>Adviezen aan overheden en de andere actoren in de strijd tegen armoede</i>	12
3.2. <i>Bijdragen aan internationale instanties</i>	15
3.3. <i>Inbreng op studiedagen, colloquia en platformen</i>	16
4. VERZAMELEN EN PUBLICATIE VAN RECHTSPRAAK	18
5. INFORMATIE EN COMMUNICATIE.....	19
5.1. <i>Website</i>	19
5.2. <i>Activiteiten van het documentatiecentrum</i>	19
5.3. <i>Persrelaties, mediastrategie en sociale media</i>	20
5.4. <i>Publicaties</i>	20
5.5. <i>Echo in de media</i>	20
6. INTERNE WERKING	22
6.1. <i>Begeleidingscommissie</i>	22
6.2. <i>Beheerscomité</i>	22
6.3. <i>Team</i>	22
BIJLAGE 1: SAMENWERKINGSAKKOORD	25
BIJLAGE 2: 2020 IN ENKELE CIJFERS	33

1. Inleiding

In dit activiteitenverslag geven we zicht op de werkzaamheden van het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Het hoeft geen betoog dat 2020 een speciaal jaar was, met een grote socio-economische impact, en met uiteraard impact op de werkzaamheden van het Steunpunt.

Het Steunpunt heeft het voorbije jaar vier rollen opgenomen, waarbij het heeft getracht op verschillende manieren een bijdrage te leveren in de strijd tegen COVID-19 en de aandacht hierbij voor groepen in armoede en bestaansonzekerheid:

- Analyseren van de impact van de crisis in situaties van armoede en bestaansonzekerheid. Via een aantal persberichten werd bijvoorbeeld aandacht gevraagd voor de [impact op mensenrechten](#) (samen met Unia en Myria), en voor de oproep om “niemand achter te laten” (*to leave no one behind*) in het COVID-19- en herstelbeleid, ...
- Informeren over de COVID-19 maatregelen, genomen door de verschillende overheden, ter ondersteuning in situaties van armoede en bestaansonzekerheid, aan de hand van een [interfederaal overzicht](#) dat op geregelde tijdstippen werd geactualiseerd.
- Formuleren van adviezen en voorstellen, in het bijzonder binnen de [federale Taskforce Kwetsbare groepen](#), maar ook aan de hand van [persberichten](#), zoals de adviezen rond de [Hello Belgium Rail Pass](#) en rond de [vaccinatiecampagne](#).
- Organiseren en ondersteunen van stakeholdersoverleg van de [Vlaamse Taskforce Kwetsbare gezinnen](#), waarbij een kanaal werd gecreëerd om voorstellen en signalen vanuit stakeholders naar het politieke niveau te brengen.

We hebben ervoor gekozen om deze verschillende [werkzaamheden rond COVID-19](#) op te nemen in de desbetreffende rubrieken (adviezen, overleg, ...), en de onderverdeling van de voorbije activiteitenverslagen aan te houden.

Ondanks de bovenstaande extra initiatieven en de nodige aanpassingen aan de gewijzigde werkcontext (door COVID-19) heeft het Steunpunt het grootste deel van zijn geprogrammeerde activiteiten kunnen uitvoeren. Wel moest voor een aantal activiteiten de voorziene timing worden aangepast. Zo werd de start van het overlegproces rond ‘solidariteit en armoede’ - het thema dat door de Begeleidingscommissie in februari werd gekozen in functie van het tweejaarlijkse Verslag 2020-2021 – met enkele maanden uitgesteld. De COVID-19-context leidde wel tot een aantal alternatieve werkwijzen, zoals de bevraging van verenigingen waar armen het woord nemen over solidariteit, en de organisatie van digitale meetings met aandacht voor de ondersteuning van deze verenigingen en hun leden op het digitale vlak. Het Steunpunt wil hier van de gelegenheid gebruik maken om de deelnemers aan zijn (noodgedwongen) digitaal overleg bijzonder te danken voor hun grote inspanningen en de uitwisseling rond hun participatiemogelijkheden, in deze bijzondere omstandigheden.

2020 was zonder twijfel een jaar vol moeilijkheden en leed. Maar de samenwerking die het Steunpunt in dit jaar verder kon opbouwen met mensen in armoede, hun verenigingen en netwerken,

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

beroepskrachten van terreinorganisaties, administraties op federaal/regionaal/lokaal niveau, onderwijsinstellingen, academici... heeft ons alleszins gesterkt in de overtuiging dat deze samenwerking – met een specifieke rol voor het interfederaal Steunpunt – kracht en bijzondere mogelijkheden geeft om verder te strijden tegen armoede, tegen het COVID-19-virus, voor duurzaamheid, en voor de uitoefening van mensenrechten door iedereen!

De hyperlinks in dit activiteitenverslag geven de lezer gemakkelijk toegang tot de relevante documenten en informatie.

2. Overleg en uitwisseling met diverse actoren

2.1. *Dialogo in perspectief van het tweejaarlijkse Verslag 2020-2021*

Aansluitend op het dialoogproces dat opgestart werd in het kader van het Algemeen Verslag over de Armoede, kreeg het Steunpunt de opdracht toevertrouwd om een structureel overleg te organiseren tussen mensen in armoede en andere actoren (beroepskrachten, academici, sociale partners, beleidsverantwoordelijken), met bijzondere aandacht voor de participatie van mensen in armoede en hun verenigingen. Dit overleg, waarbij verschillende vormen van kennis worden uitgewisseld, gebeurt in een tweejaarlijkse cyclus, in functie van de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt.

Op basis van de uitwisseling binnen de Begeleidingscommissie van 20 februari 2020 werd het thema 'solidariteit en armoede' gekozen voor het tweejaarlijkse Verslag 2020-2021. De geplande overlegbijeenkomsten vóór de zomer van 2020 konden echter niet doorgaan omwille van de COVID-19-crisis. Wegens deze moeilijkheden om samen te komen, heeft het Steunpunt ervoor geopteerd een bevraging te organiseren eind juni/begin juli bij de verenigingen waar armen het woord nemen. In totaal hebben 13 verenigingen en netwerken een inbreng ingestuurd.

Op 10 september heeft een eerste, digitale overlegvergadering plaatsgevonden met de verenigingen waar armen het woord nemen, met als onderwerp het algemene thema van solidariteit (definitie van solidariteit, domeinen en structuren waarin solidariteit aanwezig is, evoluties in de manier waarover solidariteit wordt gedacht en waarop ze wordt georganiseerd...).

Op basis van het eerste werkdocument en van de uitwisseling op 10 september 2020 heeft het Steunpunt voorgesteld om drie richtlijnen te gebruiken om een kader te geven aan het overleg: nadenken over de drie dimensies van solidariteit (bijdragen, herverdelen, collectiviteit), de ongelijkheden die aanwezig zijn in onze maatschappij aanduiden en uitdiepen, en vertrekken vanuit de vorige werkzaamheden en de besluiten rond duurzaamheid (zie het vorige tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede'). Het Steunpunt heeft daarnaast aan de deelnemers ook voorgesteld om een focus te leggen op de thema's werk en fiscaliteit, met gebruik van de drie richtlijnen en de drie dimensies. Twee overlegvergaderingen, nog steeds met enkel verenigingen waar armen het woord nemen, hebben daarna plaatsgevonden op 9 november en 15 december 2020, respectievelijk over de subthema's 'werk' en 'fiscaliteit'.

Noodgedwongen werden de overlegbijeenkomsten op een digitale manier georganiseerd. Het Steunpunt heeft hierbij geprobeerd om de verenigingen zo goed mogelijk te ondersteunen in de participatie aan deze overlegbijeenkomsten, en samen met hen gezocht naar de beste methoden en instrumenten. Aan de bijeenkomsten namen telkens 40 à 50 personen deel, waarvan een groot deel mensen met armoede-ervaring.

De verbreding van het overleg naar andere actoren toe, maar ook de verdieping van de thema's werk en fiscaliteit volgens de drie dimensies van solidariteit start in 2021.

2.2. *Samenwerking met administraties, kabinetten en parlementen*

Als interfederale instantie werkt het Steunpunt samen met verschillende administraties, kabinetten en parlementen, op verschillende domeinen en bevoegdheidsniveaus.

- In het Samenwerkingsakkoord van 12 mei 2014 inzake dak- en thuisloosheid engageren de ondertekenende partijen zich om elk objectieve gegevens te verzamelen, die ze aan elkaar maar ook aan het Steunpunt – als algemeen verzamelpunt – ter beschikking zullen stellen. Het Steunpunt heeft op vraag van zijn Beheerscomité een interfederale werkgroep opgericht om voorstellen te doen in functie van de concretisering van dit mandaat en van het beter in kaart brengen van de dak- en thuisloosheid in België. Deze voorstellen zullen aan de beleidsverantwoordelijken overgemaakt worden, om de rol als algemeen verzamelpunt voor de gegevens rond dak- en thuisloosheid te kunnen concretiseren. Deze werkgroep kwam tweemaal samen in 2020.
- Het Steunpunt is lid van het netwerk van federale armoedeambtenaren en neemt vanuit die hoedanigheid deel aan de trimestriële vergaderingen. Het tweejaarlijkse Verslag ‘Duurzaamheid en armoede’ werd voorgesteld op 10 maart 2020 aan het netwerk.
- [De nota rond automatische toekenning van rechten](#) - opgesteld door het Steunpunt en de POD Maatschappelijke integratie – werd in januari 2020 gepubliceerd. De nota is gebaseerd op bijdragen van verschillende administraties die in het kader van deze actualiseringsoefening bevroegd werden.
- Op vraag van de POD Maatschappelijke integratie heeft het Steunpunt deelgenomen aan de voorbereidingen met het oog op de opmaak van het 4^e Federaal Plan Armoedebestrijding. Het Steunpunt was lid van de werkgroep ‘sociale bescherming’ en ‘duurzame ontwikkeling’ die elk tweemaal online vergaderden. Het Steunpunt gaf eveneens feedback op de doelstellingennota opgesteld op basis van het werk in de werkgroepen. Dit proces werd heropgestart na de vorming van de nieuwe federale regering.
- Het Steunpunt nam deel aan de overlegvergaderingen bij de POD Maatschappelijke integratie, waarin actoren die actief zijn in het project Housing First Belgium hun ervaringen uitwisselen.
- Het Steunpunt draagt bij aan het [Belgisch luik van de Europa 2020 Strategie](#). Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen die de stakeholders verzamelen: het [Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020](#), gecoördineerd door de POD Maatschappelijke Integratie, en de Werkgroep 'Sociale indicatoren', gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid. Het Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020 organiseerde eind januari 2020 een open platformdag en kwam nog tweemaal online samen. De Werkgroep 'Sociale indicatoren' kwam 1 maal online samen, in functie van het indicatorenmateriaal voor de Belgische rapportage in het kader van EU2020.
- Het Steunpunt heeft in het kader van zijn overlegproces rond duurzaamheid en armoede op verschillende momenten samengewerkt met het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling. Het Instituut selecteerde het Steunpunt als SDG Voice 2020, en betrok het Steunpunt in de voorbereiding van het SDG-Forum 2020. Het Steunpunt organiseerde op 29 oktober een workshop tijdens dit SDG Forum, met input van de *Union des entreprises wallonnes*, Samenlevingsopbouw vzw, en het kabinet van de Vlaamse minister voor Armoedebestrijding, en met medewerking van de verenigingen waar armen het woord nemen. Het stond ook in voor de redactie van de slotboodschap in overleg met de verschillende stakeholders van het SDG Forum.
- Op vraag van de CREG nam het Steunpunt deel aan de werkgroep energiearmoede-indicatoren met het oog van de opstelling van een lijst van indicatoren om op Belgisch niveau de energieproblematiek

in kaart te brengen, in overeenstemming met de Europese richtlijnen. Het ging om twee bijeenkomsten van de plenaire groep en 1 bijeenkomst van de expertengroep.

- In het kader van het COVID-19-beleid organiseert en ondersteunt het Steunpunt het stakeholdersoverleg van de Vlaamse Taskforce Kwetsbare gezinnen. Op vrijdag 24 april 2020 besliste de Vlaamse regering immers op voorstel van de Vlaamse minister voor Armoedebestrijding om deze ‘Taskforce kwetsbare gezinnen’ op te richten, naar aanleiding van de COVID-19-crisis, met “2 werkgroepen: één met stakeholders en een andere met de vertegenwoordigers van de coördinerend minister voor Armoedebestrijding, de minister-president en de viceminister-presidenten, aangevuld met vakministers op basis van de agenda. Het interfederaal steunpunt armoedebestrijding is, vanuit zijn deskundigheid met dialoogsessies en de thematiek, aangezocht om ondersteuning te bieden aan deze werkgroep. Het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zorgt voor de administratieve ondersteuning.” De taskforce kreeg hierbij volgende doelstellingen: Detecteren van problemen op het terrein, monitoring van de situatie bij kwetsbare groepen, informatiedoorstroming vanuit beleid naar middenveld en mensen in een kwetsbare positie, knelpunten bespreken en afspraken maken omtrent mogelijke acties in respons, voorstellen tot afstemming met de andere beleidsniveaus (federaal en lokale besturen), bekend maken van de genomen acties door de Vlaamse regering, voorbereiden relance.

Op de startvergadering van maandag 27 april 2020 stelde het Steunpunt een werkwijze voor, daarna volgden 12 inhoudelijke bijeenkomsten van het stakeholdersoverleg, via videoconferentie. Het overleg werd voorgezeten door een kabinetsmedewerker van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

De stakeholders werden uitgenodigd om voorstellen voor beleidsmaatregelen in te dienen aan de hand van fiches. De fiches werden door het Steunpunt op een gemeenschappelijk forum geplaatst, en konden door de verschillende stakeholders geraadpleegd worden. Ze werden vervolgens in het stakeholdersoverleg besproken. Na eventuele herwerking werden ze door het Steunpunt opgenomen in een nota die aan de politieke werkgroep werd bezorgd ter kennisgeving en om feedback te krijgen. De nota werd telkens aangevuld en geactualiseerd, zowel met nieuwe informatie of voorstellen als met de feedback van de politieke werkgroep op de voorstellen. Het stakeholdersoverleg had ook een vergadering met vertegenwoordigers van het federaal maatschappelijk relancecomité.

Naar aanleiding van de tweede golf van de COVID-19-crisis kwamen de stakeholders opnieuw samen om blijvende problemen te signaleren en verder op te volgen, evenals in functie van het herstelbeleid en de vaccinatiestrategie.

- Het Steunpunt neemt deel aan het [Horizontaal Permanent Armoede Overleg](#) (HPAO). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Netwerk tegen Armoede en een aantal andere partners (waaronder het Steunpunt) samenkomen. Dit platform is bijzonder interessant om de werkzaamheden en publicaties van het Steunpunt kenbaar te maken en in functie van samenwerking met specifieke administraties. Eind 2020 organiseerde de Vlaamse administratie een thematische bijeenkomst gewijd aan digitale geletterdheid.

- Het Steunpunt nam deel aan de bijeenkomst van het Platform dak- en thuisloosheid, georganiseerd door de Vlaamse administratie.
- Sinds in Vlaanderen sociale statistieken rond water worden uitgewerkt, is er ook een Klankbordgroep 'Algemeen Waterverkoopreglement' actief, met deelname van het Steunpunt. In deze groep worden de nieuwe jaarlijkse cijfers voorgelegd, wat een licht werpt op de problematiek en de uitvoering van de regelgeving op het terrein.
- Er werd door het Vlaamse Energieagentschap (VEA) een nieuwe werkgroep in 2019 opgericht rond de evaluatie van de openbaredienstverplichtingen energie naar aanleiding van de uitrol in Vlaanderen van de digitale energiemeters. Het Steunpunt is lid van deze werkgroep en nam ook in 2020 deel aan de bijeenkomsten.
- In de Federatie Wallonië-Brussel, heeft het Steunpunt zijn samenwerking met de *Administration générale de l'aide à la jeunesse* – binnen de groep Agora – verdergezet. Deze groep werd in 1998 opgericht op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie om de decreten betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren.

De herziening van de [wetgeving houdende de preventie, hulp en bescherming aan de jeugd](#), aangenomen in 2018, stond centraal in de werkzaamheden van Agora. De bedoeling is om de gevolgen van het nieuwe Wetboek op het behoud van de band tussen ouders en kinderen te analyseren. In 2020 werd er in het bijzonder gereflecteerd over de uitdaging van het behoud van de band tijdens de periode tussen de ondertoezichtstelling van de jongere door de Bijzondere Jeugdzorg en het tijdstip waarop een plaatsingsbesluit wordt genomen.

De groep Agora heeft ook meegewerkt aan de totstandkoming van een tekst waarin de geschiedenis van de groep wordt geschetst, opgesteld door het Steunpunt op vraag van de leden van de groep. De tekst is genaamd 'De dialoog, een vruchtbare stap voor de effectiviteit van rechten. Agora, een inspirerend voorbeeld' en zal gepubliceerd en verspreid worden tijdens het eerste trimester van 2021.

Een ander werkveld van de groep Agora in 2020 was de analyse van het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op het invoeren van een prenatale rechtsbescherming.

Ten slotte heeft de groep Agora een ontmoeting voorzien met de nieuwe minister die bevoegd is voor Bijzondere Jeugdzorg, om haar de werkzaamheden van de groep voor te stellen. Deze ontmoeting is door de coronacrisis uitgesteld naar 2021.

Er dient ook toegevoegd te worden dat de vergaderingen van de groep Agora werden opgeschort tussen de maanden september en december 2020.

- Op vraag van het kabinet van de Brusselse minister van Welzijn, en met het oog op het Geïntegreerd Plan Welzijn-Gezondheid dat is aangekondigd in de Algemene Beleidsverklaring van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en in het Regeerakkoord 2019-2024 van de regering van het Brussels-Hoofdstedelijke Gewest, heeft het Steunpunt deelgenomen aan een werkgroep over de non-take-up van rechten georganiseerd door het Observatorium voor

Gezondheid en Welzijn van het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest. Drie vergaderingen hebben plaatsgevonden in november en december 2020.

- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de verschillende subgroepen binnen het kader van de werkgroep 'Waterarmoede', op vraag van het kabinet van de Brusselse Minister van Gezondheid en Welzijn en begeleid door Leefmilieu Brussel.
- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan het participatief proces – georganiseerd door het Observatorium voor gezondheid en welzijn en het *Réseau MAG*, op vraag van het kabinet van de Brusselse minister belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie – in functie van de opmaak van het Geïntegreerd Welzijns- en Gezondheidsplan van de Brusselse Regering. De uitwisseling in de werkgroep 'Milieugezondheid en -ongelijkheden' vond plaats gedurende drie sessies van een halve dag.

2.3. Samenwerking met onderzoeksinstituten

Het Steunpunt verzamelt kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmateriaal om dit via zijn publicaties en website te verspreiden. Het ondersteunt hierbij ook het onderzoek naar armoede en sociale uitsluiting in België. Hiertoe ondersteunt het Steunpunt verschillende onderzoeksinitiatieven door deelname aan de begeleidingscomités van deze onderzoeksprojecten en door bilaterale contacten met onderzoekers.

⊖ Begeleidingscomités en stuurgroepen van onderzoeksprojecten

- Het Steunpunt is, samen met HIVA-KULeuven en CRIDIS-UCL, partner in het '[Re-Invest.be](#)' onderzoek, in het kader van het Brain-onderzoeksprogramma van Federaal Wetenschapsbeleid (Belspo). Het onderzoek is in 2020 gestart en loopt vier jaar. Het heeft als doel om de impact van de mate van sociale investeringen (in de brede betekenis van het woord) op armoede te bestuderen, op drie domeinen (sociale bescherming, huisvesting en gezondheid) en vanuit drie perspectieven. Het Steunpunt is verantwoordelijk voor het socio-constructivistisch perspectief, naast het socio-economisch perspectief van HIVA en het socio-juridisch perspectief van CRIDIS. Het Steunpunt zal hoofdzakelijk zijn materiaal - dat resulteert uit zijn verschillende overlegprocessen met mensen in armoede en andere actoren - rond de drie domeinen in het onderzoeksproces inbrengen, zodat het door de onderzoekpartners kan meegenomen worden. Daarnaast beoogt het Steunpunt de evoluerende onderzoeksresultaten van de partners in overleg te brengen om er samen met mensen in armoede en andere actoren op te reflecteren. In 2020 vonden twee bestuursvergaderingen plaats en een eerste kennismaking tussen de teamleden van de drie partners ter voorbereiding van de eerste onderzoekpapers.
- Het Steunpunt is lid van de stuurgroep van het [Belmod onderzoek](#) - een project dat gefinancierd wordt door de Europese Commissie en gecoördineerd wordt door de FOD Sociale Zekerheid, met als doel de toegang tot de sociale bescherming in België te verbeteren- en organiseert een stakeholdersoverleg. Het Belmod onderzoek streeft ernaar een bestaansmiddelentoets te ontwikkelen, die én als rechtvaardig gepercipieerd wordt door de rechthebbenden én de

rechthebbenden eenvoudiger en sneller kan identificeren. De onderzoekers van de FOD Sociale Zekerheid willen hierbij rekening houden met de kennis en ervaringen van mensen in armoede en van andere actoren in de strijd tegen armoede en de non-take-up van rechten. Ze doen een beroep op het Steunpunt tot bestrijding van armoede en het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding (BAPN) om deze participatie te ondersteunen. In 2020 organiseerde het Steunpunt alvast één stakeholdersbijeenkomst, twee volgende bijeenkomsten zijn voorzien 2021. BAPN verzamelt de input en reacties van de verenigingen en netwerken van mensen in armoede.

- Lid van de gebruikersgroep van [datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming'](#) (Kruispuntbank van de sociale zekerheid). Datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming' is een belangrijke databank voor kwantitatief onderzoek en is ook bijzonder relevant in het kader van longitudinaal onderzoek.
- Lid van het onderzoekscomité van het onderzoek ['Armoedebestrijding door het verbeteren van de opname van sociale maatregelen door huishoudens en bedrijven'](#) (TAKE), uitgevoerd door UAntwerpen, ULg, het Planbureau, en FOD Sociale Zekerheid in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Lid van de stuurgroep van het PWO-project ['de rol van sociale restaurants binnen het vraagstuk van armoedebestrijding'](#) uitgevoerd door HOGent. Dit project onderzoekt de positie van de sociale restaurants, als een duurzame praktijk in het armoedebestrijdingsbeleid, in het kader van de realisatie van het recht op voeding voor burgers in kwetsbare situaties vanuit een rechtenbenadering.
- Lid van de stuurgroep van het 'Wetenschappelijk onderzoek naar een Vlaamse indicatorenset om omgevingsfactoren en beleidsevaluatie inzake armoede te meten' (VISA: Vlaamse IndicatorenSet Armoede), uitgevoerd door Universiteit Antwerpen - Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleek en CEBUD.
- Lid van de stuurgroep van het 'Wetenschappelijk onderzoek naar een uniform inkomensbegrip en gezinsbegrip in Vlaanderen' (INKGEZ), uitgevoerd door Universiteit Antwerpen - Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleek in opdracht van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.
- Lid van de stuurgroep in het kader van de enquête voor [kinderen en jongeren in Gemeenschapsinstellingen](#), een initiatief van de [Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind](#) (NCRK) in opvolging van de [publicatie van de nationale kinderrechtenindicatoren](#). Om deze indicatoren te vervolledigen met gegevens over kinderen en jongeren in migratie en voor kinderen en jongeren in een gemeenschapsinstelling (GI) stelde de NCRK specifieke enquêtes op voor deze groepen.
- Lid van het begeleidingscomité van het onderzoeksproject 'Homelessness trajectories and non-take-up from a dynamic perspective' (TRAHOME), gecoördineerd door Lucas –KULeuven, Ugent en UCL. De installatievergadering heeft plaatsgevonden op 8 december.
- Lid van het begeleidingscomité van het wetenschappelijk boek "Justitie & Armoede", op vraag van de FOD Justitie en de POD Maatschappelijke integratie.

- Sinds 2017 is de [Interuniversitaire Groep Onderzoek en Armoede \(IGOA\)](#) terug opgestart. Het Steunpunt ondersteunt de bijeenkomsten van dit samenwerkingsverband van onderzoekers rond armoede en sociale uitsluiting. In 2020 werkte het Steunpunt mee aan de organisatie van twee seminars van IGOA.

⇨ *Bilaterale contacten in het kader van onderzoeken, doctoraten, colloquia...*

- Ontmoeting met studenten van de Universiteit Saint-Louis uit Brussel, in het kader van hun *Policy paper* met als titel '*Lutte contre les inégalités économiques et transition énergétique au sein de l'Union européenne : deux objectifs compatibles ?*'.
- Ontmoeting met een studente Pedagogische Wetenschappen in het kader van haar masterproef over participatie en leerkansen bij de Vlaamse armoedetoets.
- Het Steunpunt had een voorbereidend gesprek met het Observatorium Krediet en Schuldenlast in functie van zijn studiedag 'Wonen, tegen welke prijs?' op 30 januari 2020.
- Ontmoeting met Nederlandse studenten die een Master Management en Innovatie volgen aan de Hogeschool Arnhem- Nijmegen over het belang van samenwerking in de strijd tegen armoede.
- Gastcollege 'Dispositifs pédagogiques destinés à lutter contre le décrochage et l'exclusion' van Prof. Ariane Baye, ULiège op 21 oktober 2020.

2.4. Samenwerking met mensenrechteninstellingen

De wetgevers hebben aan het Steunpunt een mandaat toevertrouwd met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens. Dit mandaat werd gegeven op basis van de vaststelling dat *armoede afbreuk doet aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen* en van het gemeenschappelijk doel dat de wetgevers zich hebben gesteld, met name *het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens*. Het Steunpunt is belast met het uitwerken van advies, het opmaken van rapporten over elke vraag betreffende de effectieve uitoefening van de mensenrechten in verband met armoede en de ongelijkheden inzake de toegang tot de rechten.

- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de maandelijkse bijeenkomsten van het Mensenrechtenplatform dat, op vrijwillige basis, de instellingen bijeen brengt die een mandaat uitoefenen in het kader van het respect voor de rechten van de mens (College van federale ombudsmannen, *Délégué général aux droits de l'enfant* en Kinderrechtencommissaris, Interfederaal Gelijkekansencentrum, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Federaal Migratiecentrum, Gegevensbeschermingsautoriteit, *Médiateur de la Wallonie et de la Fédération Wallonie-Bruxelles*, *Ombudsman des Deutschsprachigen Gemeinschaft*, Centrale toezichtsraad voor het gevangeniswezen, Hoge Raad voor Justitie, ...). Dit Mensenrechtenplatform heeft als doel om de problematieken die verschillende instellingen aanbelangen te analyseren, de respectievelijke bevoegdheden van elke instelling adequaat te mobiliseren en de samenwerking tussen de instellingen te stimuleren. In 2020, hoofdzakelijk onder het voorzitterschap van UNIA, werd het federaal instituut voor de rechten van de mens (FIRM) verwelkomd, werd aandacht besteed aan de

impact van de COVID-19-crisis op de mensenrechten en werden de rapportageprocedures bij de mensenrechtenverdragen, in het bijzonder in het kader van de algemene periodieke evaluatie van de Verenigde Naties (UPR) opgevolgd. Daarnaast wisselden de leden ook rapporten en verslagen over de eigen werkzaamheden uit. Het Steunpunt neemt in de eerste helft van 2021 het voorzitterschap van het Mensenrechtenplatform waar.

- Als lid van het [Europees Netwerk van Nationale Mensenrechteninstellingen](#) (ENNHRI/European Network of National Human Rights Institutions) heeft het Steunpunt actief deelgenomen aan diens [Werkgroep rond Economische en Sociale Rechten](#) (Workgroup on Economic and Social Rights) en aan het thematisch [samenwerkingsplatform dat de Raad van Europa, Equinet, FRA en ENNHRI](#) samenbrengt om het belang van de economische en sociale rechten in Europa te benadrukken (CoE-FRA-ENNHRI-EQUINET Collaborative Platform on Social and Economic Rights).

Het Steunpunt deed op 12 februari bijdrage in het [ENNHRI webinar over een mensenrechtenbenadering van armoede](#), in aanwezigheid van Olivier De Schutter.

De Werkgroep rond Economische en Sociale rechten kwam online enkele keren samen, rond de consultatieprocedure bij de European Pillar of Social Rights, rond specifieke thema's en rond de impact van COVID-19 op mensenrechten. In juli 2020 vond de 10de vergadering van het Samenwerkingsplatform plaats, met als onderwerp '[Sustainable economic and social recovery based on an equality and human rights approach](#)'.

Het Steunpunt reageerde eveneens uitgebreid op een survey over milieu en klimaatverandering, met als resultaat een vermelding in het handboek '[Climate Change and Human Rights. The Contributions of National Human Rights Institutions](#)'.

- Bij de uitbraak van de COVID-19 crisis begin 2020 heeft het Steunpunt nauw samengewerkt met Unia en Myria om de eerste signalen over de impact van deze crisis op het leven van mensen, waarbij hun mensenrechten mogelijks werden geschonden, op te lijsten. Uit deze samenwerking resulteerde onder andere aan gezamenlijk persbericht om aandacht te vragen voor preciaire groepen die bijzonder hard werden getroffen: [COVID-19: Beschermingsmaatregelen mét respect voor de grondrechten](#) (20 maart 2020).

2.5. Samenwerking met justitiële actoren

- Het Steunpunt wordt in zijn project Rechtspraak bijgestaan door een [begeleidingscomité](#), dat in 2020 één keer fysiek samenkwam en één keer digitaal. Tijdens deze bijeenkomsten werden de werkzaamheden van het project besproken. In het Begeleidingscomité worden inzichten uitgewisseld over de relevantie en het belang van een bepaalde uitspraak, en wordt ook verwezen naar gerelateerde rechtsleer of rechtspraak. Dit Begeleidingscomité, samengesteld uit academici, magistraten en advocaten, herleest de door het Steunpunt opgemaakte samenvattingen om de inhoudelijke kwaliteit te waarborgen.
- Op 4 december 2020 organiseerde het Steunpunt, in samenwerking met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO), voor de vijfde maal een reflectiedag over "de kijk van magistraten op armoede". Dit gebeurde in de vorm van een webinar. De dag stond in het teken van het

vorderingsrecht ter verdediging van collectieve belangen en toegang tot justitie. Een eerste presentatie betrof het ontstaan van dit vorderingsrecht en de moeilijkere toegang tot justitie voor mensen in armoede. Vervolgens werd dit vorderingsrecht besproken als middel in de strijd tegen armoede. De voormiddag werd afgesloten met een presentatie over rechtsbijstand en multidisciplinaire advocatenkantoren. In de namiddag waren er getuigenissen door mensen van de VZW Ak'zie Kortrijk. Het betrof de relatie tussen mensen in armoede en advocaten. De laatste presentatie van de dag stond in het teken van armoede en mensenrechten en werd gepresenteerd door mevrouw Françoise Tulkens, voormalig vicevoorzitter van het Europees Hof van de Rechten van de Mens. Een verslag van deze dag zal in 2021 beschikbaar zijn op de website.

2.6. Samenwerking met andere actoren

- Het Steunpunt nam deel aan de bijeenkomsten van de Werkgroep Energie en Armoede (georganiseerd door Fluvius), en aan de bijeenkomsten van het Platform Energie-armoede (georganiseerd door de Koning Boudewijnstichting).
- Deelname aan bijeenkomsten van BMIN.
- Deelname aan de bijeenkomsten van de werkgroep 'referentieadres' georganiseerd door BAPN.
- Deelname aan de bijeenkomsten van het Platform Recht voor iedereen.
- Voorbereiding van en deelname aan het Forum Associations 21, georganiseerd door Associations 21, ATD Vierde Wereld en LST op 21 september 2020.
- In opvolging van de reflectiedag 'Kwetsbare groepen en de ombudsman' op 23 mei 2019, georganiseerd door het Netwerk van ombudsmannen, de POD Maatschappelijke integratie en het Steunpunt, is een opvolgingsvergadering doorgegaan met het oog op een beter bereik van preciaire groepen door ombudsdiensten.
- In 2018-2019 nam het Steunpunt deel aan de rondetafels over samenwonen georganiseerd door Samenhuizen vzw. In opvolging van de [Nota sociaal statuut van de alleenstaande woningdeler die hieruit resulteerde](#), organiseerde Samenhuizen vzw een contact met de FOD Binnenlandse zaken, waarop ook het Steunpunt uitgenodigd was. De bedoeling was samen te reflecteren over de inschrijving in het bevolkingsregister en over de mogelijkheden die deze inschrijving eventueel biedt om het probleem van samenwonen aan te pakken.
- Op 21 februari werd het Steunpunt uitgenodigd door het Kenniscentrum Vlaamse Steden voor een presentatie over non-take-up van rechten en automatische rechtentoekenning. Sindsdien heeft het Steunpunt de werkzaamheden van het Kenniscentrum verder gevolgd.

3. Adviezen

3.1. Adviezen aan overheden en de andere actoren in de strijd tegen armoede

Het jaar 2020 werd gekenmerkt door de COVID-19 gezondheids crisis en haar grote impact in situaties van armoede en bestaansonzekerheid. Verschillende publicaties en adviezen van het Steunpunt tot bestrijding van armoede stonden dan ook in teken van het COVID-19- en het herstelbeleid:

- Vanaf april 2020 heeft het Steunpunt een [interfederaal overzicht](#) gepubliceerd van de maatregelen van verschillende overheden en administraties die een steun kunnen zijn in situaties van armoede en bestaansonzekerheid. Dit document werd regelmatig geactualiseerd en telt 8 versies in het jaar 2020.
- In het kader van de werkzaamheden van de federale TaskForce "Kwetsbare Groepen", waarvan de POD Maatschappelijke Integratie in juli 2020 [een eerste synthese van de bijdragen van de verschillende actoren](#) heeft gemaakt, heeft het Steunpunt [verschillende voorstellen](#) gedaan. In november werd de Taskforce opnieuw geactiveerd op initiatief van de federale minister voor Armoedebestrijding, waarbij Steunpunt verder voorstellen heeft ingediend. In de bijdragen die het Steunpunt in 2020 heeft geleverd, werd met name gewezen op het belang van :
 - o In rekening brengen van de bijzondere context bij de controles voor opname in het bevolkingsregister.
 - o Vermijden toepassing van het statuut samenwonende in geval van opvang van mensen in dak- en thuisloosheid.
 - o Garanderen dat het gebruik van mondkapjes - en de communicatie daarover - toegankelijk is voor alle bevolkingsgroepen.
 - o Het bedrag van bepaalde uitkeringen verhogen.
 - o Rekening houden met kwetsbare groepen in verband met dringende medische hulp.
 - o Ervoor zorgen dat de vaccinatiestrategie - en de communicatie daarover - toegankelijk is en alle bevolkingsgroepen bereikt, met [een eerste advies over vaccinatie tegen Covid-19 tijdens de acute fase van de pandemie](#).
 - o Rekening houden met ongelijkheden bij de toegang tot natuur, groene en kwaliteitsvolle openbare ruimten tijdens de lockdown.
 - o Vermijden van extra kosten in verband met COVID-19 voor huishoudens..
 - o Het sociale tarief voor elektriciteit en gas uitbreiden tot de begunstigden van een verhoogde tegemoetkoming als de bestrijding van energiearmoede.
 - o Verlengen van de duur van tijdelijke maatregelen gedurende de hele periode van de COVID-19-crisis.
- Op 20 maart 2020 hebben het Steunpunt, Unia en Myria een persbericht gepubliceerd met de oproep om rekening te houden met de impact van de beschermingsmaatregelen op groepen in bestaansonzekerheid, [COVID-19: Beschermingsmaatregelen mét respect voor de grondrechten](#).

- Deze oproep werd herhaald op 24 maart 2020, in een persbericht van het Steunpunt genaamd '[To leave no one behind: aandacht en ondersteuning voor mensen in armoede en bestaansonzekerheid in het COVID-19-beleid](#)', gericht aan de verschillende overheden en aan de diensten en organisaties op het terrein.
- Op 7 april had de coördinator van het Steunpunt een gesprek met HM Koningin Mathilde over de impact van COVID-19 voor mensen in armoede en voor de strijd tegen armoede.
- Op 24 april besliste de Vlaamse regering om een Taskforce Kwetsbare Gezinnen op te richten, bestaande uit twee 2 werkgroepen: een stakeholdersoverleg met vertegenwoordigers van stakeholders en een werkgroep met de vertegenwoordigers van de coördinerend minister voor Armoedebestrijding, de minister-president en de vice-ministerpresidenten, aangevuld met vakministers op basis van de agenda. Het Steunpunt bood ondersteuning aan de stakeholdersgroep en stond in voor het verslag van de bijeenkomsten. Het Steunpunt actualiseerde wekelijks een nota met de voorstellen en de politieke feedback. Het Steunpunt publiceerde op 6 juli een versie van dit [overzicht van de input van het stakeholdersoverleg](#). Op 9 december publiceerde het Steunpunt – eveneens op basis van signalen en vaststellingen van de stakeholders - een bijkomende [nota met aandachtspunten naar aanleiding van de aanhoudende COVID-19-crisis](#).
- Op 30 maart hebben het Steunpunt en Unia een brief gericht aan de directie van de Belgische Federatie van Handel en Diensten (COMEOS) met het verzoek rekening te houden met de rechten van personen met een handicap en personen in precaire situaties in het kader van de gezondheidsmaatregelen die in de winkels worden genomen. De brief was ook gericht aan de minister van Werkgelegenheid, Economie en Consumentenbescherming, die tevens verantwoordelijk was voor Armoedebestrijding, Gelijke Kansen en Gehandicapten.
- Op 24 april 2020 hebben het Steunpunt en Unia gezamenlijk een brief opgesteld over de gevolgen van de COVID-maatregelen voor studenten in precaire situaties. Voor wat betreft de Federatie Wallonië-Brussel is deze brief toegezonden aan de Raad van Rectoren en de Academie voor Onderzoek en Hoger Onderwijs (ARES). Aan Nederlandstalige zijde is deze aanbeveling toegezonden aan de directeuren-generaal van de Vlaamse universiteiten en aan de secretaris-generaal van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA). Deze brief nam ook de vorm aan van een persbericht: '[Laat niemand uit de boot vallen](#)': Unia en het Steunpunt tot bestrijding van armoede vragen universiteiten en hogescholen extra aandacht te hebben voor studenten uit kwetsbare groepen.
- Op 30 april 2020 stuurden het Steunpunt en Unia een advies in de vorm van een brief aan de Vlaamse minister van Onderwijs en aan de directeurs van de Vlaamse onderwijskoepels en -netwerken over de preteachingmaatregel die in het kader van de pandemie werd uitgevoerd.
- Over de gevolgen van de COVID-maatregelen voor daklozen hebben het Steunpunt en Unia op 7 mei 2020 een advies uitgebracht aan de Brusselse minister van Volksgezondheid en Sociale Actie.
- Op 15 mei 2020 hebben het Steunpunt en Unia een gezamenlijke aanbeveling gedaan over het evaluatiesysteem dat in het Franstalig onderwijs wordt toegepast, en meer bepaald over de rol die aan de klassenraden wordt toegekend. Deze aanbeveling, getiteld '[Pour des conseils de classe équitables](#)', werd toegezonden aan de Minister van Onderwijs van de Federatie Wallonië-Brussel en aan de verschillende federaties van organiserende instanties (WBE, CPEONS, CECP, FELSI en SeGEC).

Aan Nederlandstalige kant werd een gelijkaardige aanbeveling ([‘voor eerlijke evaluaties’](#)) overgemaakt aan de minister van Onderwijs en aan de onderwijskoepels en -netten van het Nederlandstalig onderwijs in Vlaanderen en Brussel (GO ! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten vzw, Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers).

- Op 11 juni 2020 heeft het Steunpunt, in samenwerking met Unia, een reeks [aanbevelingen](#) gedaan met betrekking tot het uitstellen van de hypotheek voor mensen die een inkomensverlies hebben geleden als gevolg van de COVID-19-crisis. Deze aanbevelingen werden overgemaakt aan de vice-eerste minister en minister van Financiën, alsook aan de Febelfin-instanties waarmee het handvest inzake uitstel van betaling van hypothecaire leningen was gesloten.
- Op 23 juni 2020 werd een [Advies van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting over de gratis ‘Rail Pass’ maatregel in het kader van de herwaardering van de koopkracht van de consumenten tijdens de Covid-19-periode](#) gepubliceerd en aan de federale minister van Mobiliteit en aan de NMBS toegezonden. In dit advies wordt gewezen op de aan dit aanbod verbonden risico's van non-take-up voor mensen in een preciaire situatie en worden mogelijke oplossingen voorgesteld om die risico's te vermijden. Het Steunpunt herhaalde zijn oproep - en onderstreepte de maatregelen die de NMBS intussen heeft genomen naar aanleiding van zijn advies - in het persbericht [“Hello Belgium Railpass : ondersteuning voor diegenen die het meest baat hebben bij dit aanbod”](#), dat op 14 september 2020 werd gepubliceerd. Heel wat organisaties en instellingen – zoals FOREM – hebben positief gereageerd op onze oproep om preciaire groepen te ondersteunen in hun aanvraag van de Railpass.
- Op 20 juli 2020 werd het Steunpunt – samen met een aantal andere actoren – uitgenodigd door de Premier, de leden van de Kern en de bevoegde ministers, om een bijdrage te doen in het kader van *“de relance, het herstel van de sociale bescherming en de duurzame wederopbouw van onze economie”*. De verschillende elementen van deze input - in de vorm van vaststellingen en uitdagingen, voorstellen voor acties en maatregelen, en prioriteiten – zijn in een [nota](#) opgenomen.
- Op 1 december 2020 heeft het Steunpunt [Advies van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting over vaccinatie tegen COVID-19 tijdens de acute fase van de pandemie](#) gepubliceerd, waarin de nadruk ligt op de risico's van non-take-up in verband met de vaccinatiedcampagne en voorstellen worden gedaan om dit recht toegankelijk te maken voor groepen die in armoede leven. Dit advies is onder meer toegezonden aan de leden van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid, het Regeringscommissariaat Corona, het Federaal Crisiscentrum en de taskforce voor de operationalisering van de vaccinatiestrategie.

Buiten de COVID-19-context werden nog volgende adviezen gedaan:

- Op 9 juni 2020 heeft het Steunpunt op eigen initiatief een [advies](#) uitgebracht over twee wetgevingsvoorstellen om de toegang tot tweedelijnsrechtsbijstand te verbeteren. Dit advies werd toegezonden aan de leden van de Commissie Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.
- Het Steunpunt heeft een vertegenwoordiger ontmoet van het kabinet van de Staatssecretaris van het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting en Gelijke Kansen, in het kader van de

evaluatie van de doenbaarheid van een publiek Huurwaarborgfonds, evenals vertegenwoordigers van het Brussels Huisvestingsfonds.

- Met betrekking tot automatische toepassing is door het Steunpunt en de POD Maatschappelijke integratie de nota [Automatisering van de rechten](#) gepubliceerd, op basis van ontmoetingen en uitwisseling met verschillende federale administraties. Dit werk gebeurde in opvolging van [de eerste nota van het Steunpunt rond automatische toekenning van rechten van maart 2013](#), en op vraag van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding in 2018.

Heel wat aanbevelingen en adviezen vinden hun grond in de verschillende tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt, met als recentste het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019 'Duurzaamheid en armoede' is, eind 2019 gepubliceerd. Het Samenwerkingsakkoord ter bestending van het armoedebeleid voorziet een [opvolgingsprocedure](#) waarbij het Verslag wordt overgemaakt aan de verschillende Regeringen, Parlementen en adviesorganen. Een lijst van de verschillende presentaties en adviezen rond het Verslag is beschikbaar op de website van het Steunpunt.

3.2. Bijdragen aan internationale instanties

- Ter aanvulling van het [vijfde periodiek rapport van België in het kader van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten](#) publiceerde het Steunpunt tot bestrijding van armoede een [eigen parallel rapport](#). In dit rapport komen verschillende rechten aan bod, zoals het recht op onderwijs, het recht op sociale bescherming, het recht op voeding en het recht op gezondheid. De focus ligt echter op het recht op adequate huisvesting, in antwoord op de uitgesproken vraag van het VN-Comité voor economische, sociale en culturele rechten.
- Het Universeel Periodiek Toezicht - meestal afgekort UPR naar Universal Periodic Review - is een procedure van de VN die om de vijf jaar de mensenrechtensituatie in alle landen doorlicht. In 2020 was België aan de beurt. Het Steunpunt diende samen met Unia en Myria een [parallel rapport](#) in. Ter voorbereiding van het rapport werd een bevraging van het middenveld georganiseerd om een zicht te krijgen op hun prioritaire aandachtspunten. Het Steunpunt richtte zich expliciet tot de leden van zijn begeleidingscommissie en kon ook putten uit de analyses die resulteerden uit voorgaande overlegprocessen in functie van zijn tweejaarlijkse Verslagen. In het rapport vraagt het Steunpunt onder andere extra aandacht voor het recht op water, het recht op gezondheid en het recht op een behoorlijke levensstandaard.
- In november 2020 heeft het Steunpunt een bijdrage geleverd [aan de consultatie in functie van de implementatie van de Europese pijler van sociale rechten](#), op initiatief van de Europese Commissie.
- Het secretariaat van de Benelux heeft in 2019 met het Steunpunt contact opgenomen om een initiatief te nemen rond de strijd tegen armoede, en een uitwisseling van de drie landen rond dit thema te organiseren. Het secretariaat heeft met veel interesse het proces in functie van het tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede' gevolgd en plande een studiedag rond dit thema in 2020. Omwille van de COVID-19-crisis is deze studiedag echter niet kunnen doorgaan. Het Benelux-secretariaat communiceert wel geregeld met betrekking tot de publicaties van het Steunpunt, in het bijzonder met de COVID-19-crisis.

3.3. Inbreng op studiedagen, colloquia en platformen

Het Steunpunt deed binnen verschillende platformen een inbreng, via een presentatie of deelname aan een panel of rondetafel:

- Presentatie en deelname debat « Rendre visible l'invisibilité sur le statut cohabitant », ATD Quart Monde, 17/01.
- Bijdrage rond het boek 'Armoede en handicap' in de Begeleidingscommissie VN-verdrag Handicap, Unia, 22/01.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Werkgroep Fluvius – Energiearmoede, 23/01.
- Presentatie 'Betalingsmoeilijkheden rond water', Observatoire du Crédit et de l'Endettement, 30/01.
- Deelname aan panelgesprek Open Platformdag, Belgisch Platform EU2020, 31/01.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Le Forum - Bruxelles contre les inégalités, 05/02.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO), 06/02.
- Webinar: a human rights based approach to poverty, ENNHRI, 12/02.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', SERV, 13/02.
- Dag van uitwisseling tussen maatschappelijke partners, Cera, 20/02.
- Presentatie Automatische toekenning, Kenniscentrum Vlaamse Steden, 21/02.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', CESEW, 04/03.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Brupartners, 05/03.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', HPAO, 06/03.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Kabinet Brussels Minister Maron, 10/03.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Netwerk federale armoedeambtenaren, 10/03.
- Expertmeeting non-take-up, FOD Sociale zekerheid, 11/03 en 12/03.
- Twee workshops over opvang en armoede bij jonge kinderen, FSM Namen, 12/03.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Arbeid & Milieu, 28/04.
- Webinar rond digitale watermeter, 12/06.
- Deelname aan jury van de Federale Armoedeprijs, 24/06.

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- Voorstelling COVID-19-activiteiten en rollen Steunpunt bij Brupartners, Brupartners, 09/07.
- Rondetafel met HM Koningin Mathilde rond het tweejaarlijkse Verslag, 03/09.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag project Energie en armoede, Samenlevingsopbouw, 04/09.
- Presentatie op studiedag 'Recht op energie', IGO, 18/09.
- Forum 'Durabilité et pauvreté' op basis van het tweejaarlijkse Verslag, Associations 21, 21/09.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, 14/10.
- Workshop '[SDGs en armoedebestrijding: van overleg naar actie](#)', op basis van het tweejaarlijkse Verslag Duurzaamheid en armoede, SDG Forum 2020, 29/10.
- Presentatie op uitwisseling rond sociale voordelen, werkgroep VVSG, 19/11.
- Presentatie op SDG-Academie, VVSG, 02/12.
- IGO / IFJ, Reflectiedag: de kijk van magistraten op armoede, 04/12.
- Voorstelling tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede', Vlaamse Ouderenraad, 07/12.
- Webinaire fermé: les pratiques divergentes des CPAS à l'égard des étudiants, 11/12.

4. Verzamelen en publicatie van rechtspraak

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede heeft als opdracht om de effectiviteit van de mensenrechten in situaties van armoede te evalueren. Daarom beschikt het over een [project Rechtspraak](#), waarin rechterlijke beslissingen worden geanalyseerd. Specifiek aan dit project is dat het rechtspraak verzamelt en gratis publiceert over alle grondrechten, pertinent voor de invalshoek van armoede: huisvesting, bescherming van gezinsleven, gezondheidszorg, arbeid en sociale bescherming, enz.

Het is ook in het kader van dit project dat de reflectiedag over *'de kijk van magistraten op armoede'* wordt georganiseerd.

In het kader van dit project wordt ook samengewerkt met een [nieuw juridisch tijdschrift over grondrechten en armoede](#), het Steunpunt neemt onder andere deel aan het redactiecomité.

↳ *Algemeen*

Pertinente beslissingen worden samengevat in een voor het publiek toegankelijke taal, zonder daarmee de juridische complexiteit uit het oog te verliezen. Vervolgens worden deze samenvattingen op de website gepubliceerd, samen met de geanonimiseerde beslissingen. Elke samenvatting verschijnt zowel in het Nederlands als in het Frans.

Om de kwaliteit en de juridische correctheid te garanderen, controleert het Begeleidingscomité elke samenvatting vooraleer ze gepubliceerd wordt.

In 2020 werd een hele waaier aan thema's behandeld: leefloon, toegang tot de gezondheidszorg, toegang tot de rechtbank etc. Er werd ook gewerkt aan het tweede thematische cahier, dat gewijd is aan het behoud van de band tussen geplaatst kind en ouders in een armoedecontext. De rechtspraak van het EHRM werd hiervoor op exhaustieve wijze geanalyseerd. De publicatie van het cahier is voorzien in 2021.

Vier rechtenstudenten (2x UA, 2x USt-Louis) hebben bij het Steunpunt in het kader van het project stagegelopen. Deze samenwerking met studenten (en hun rechtenfaculteiten) werd door zowel de studenten als het Steunpunt als heel positief ervaren.

↳ *Verzamelmethodes*

Het verzamelen van rechtspraak gebeurde op verschillende manieren. Zo ontving het Steunpunt niet-gepubliceerde rechtspraak van rechters met wie het contacten onderhoudt, van verschillende soorten rechtbanken: arbeidsrechtbanken, vrederegerechten, strafrechtbanken, etc. Met de hulp van stagiairs werd er ook gezocht naar nieuwe en relevante uitspraken in tijdschriften en databanken. Sinds 2017 is het Steunpunt bovendien vrijgesteld van expeditierecht, waardoor het gratis beslissingen kan opvragen bij alle Belgische rechtbanken.

5. Informatie en communicatie

5.1. Website

Op de website (www.armoedebestrijding.be) biedt het Steunpunt tot bestrijding van armoede aan het brede publiek informatie aan in de drie landstalen en in het Engels; de Engelstalige en Duitstalige versies zijn weliswaar minder uitgewerkt. De website is het ideale middel om de documenten die het Steunpunt verzamelt en onderzoekt, en ook deze die het zelf opmaakt, openbaar te maken. Zoals ook in de voorbije jaren, blijft de meest geconsulteerde rubriek 'feiten en cijfers', waarbij antwoord wordt gegeven op veel gestelde vragen. Een nieuwe fiche 'Hebben vrouwen een hoger risico op armoede en bestaansonzekerheid dan mannen?', opgesteld door een stagiaire van de UGent in Gender en Diversiteitsstudies, werd toegevoegd aan de rubriek.

De pagina met de jaarlijkse activiteitenkalender in het kader van de Werelddag van verzet tegen armoede op 17 oktober trekt ook altijd vele bezoekers aan.

In verband met de COVID-19-pandemie werd een thematische COVID-19-pagina gecreëerd en breed geraadpleegd. De pagina bevat bijdragen, adviezen en persberichten van het Steunpunt in verband met de gezondheids crisis, alsook een regelmatig bijgewerkt overzicht van COVID-19-maatregelen van de verschillende overheden, ter ondersteuning in situaties van armoede en bestaansonzekerheid. De publicatie van dit overzicht leidde tot pieken in het aantal bezoekers van de COVID-19-pagina, met name op 9 april en 1 december 2020, die respectievelijk overeenkwamen met de publicatie van de eerste versie van het overzicht van maatregelen en de update in verband met de tweede golf van de epidemie.

Ten slotte werd de pagina gewijd aan het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019 'Duurzaamheid en armoede, dat in december 2019 werd gepubliceerd, in heel 2020 op ruime schaal geraadpleegd.

5.2. Activiteiten van het documentatiecentrum

Het documentatiecentrum is vooral gericht op intern gebruik ter ondersteuning van de werkzaamheden van de medewerkers. Allerlei publicaties - waaronder artikels, boeken, presentaties, studies – worden gecatalogiseerd. Meer en meer wordt ook gebruik gemaakt van digitale tijdschriften.

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede ontving 166 vragen via email of telefoon, waarvan de meeste (59 %) informatievragen zijn van organisaties, beroepskrachten (vooral journalisten), studenten, en overheidsdiensten. Het gaat veelal om vragen naar cijfermateriaal. 36 % van de contacten betrof vragen voor hulp, waarvan de meeste vragen voornamelijk gaan om financiële moeilijkheden, gezondheid en huisvesting. Bij dergelijke hulpvragen tracht het Steunpunt naar een concrete organisatie door te verwijzen die in de regio van de hulpvrager ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar een antwoord op de hulpvraag. Een aantal vragen hadden betrekking tot de *Hello Belgium Railpass* waarrond het Steunpunt een persbericht heeft gepubliceerd. Verder zijn er vragen van studenten over een stageplaats en organisaties die een medewerking vragen bij een evenement. Een opmerkelijke piek aan hulpvragen werd genoteerd tijdens het najaar.

5.3. Persrelaties, mediastrategie en sociale media

Zoals elk jaar ter gelegenheid van de Internationale dag voor de uitroeiing van armoede op 17 oktober, werd naar de geschreven en audiovisuele pers een persbericht verstuurd om aandacht te vragen voor de activiteitenkalender van de Internationale dag, die op de website van het Steunpunt vermeld staat.

De Twitter-account ([@Luttepauvrete](https://twitter.com/Luttepauvrete)) van het Steunpunt, aangemaakt op 16 oktober 2017, geeft een bijkomend communicatiekanaal. De Twitter-account wordt gebruikt in functie van de actualiteit en van de thema's die het Steunpunt opvolgt. De account blijft gestaag groeien in termen van het aantal gebruikers. Op 31 december 2020 waren er 496 abonnees (een stijging van 150 % binnen een jaar). In 2020 publiceerde het Steunpunt 257 tweets (NL + FR) met 217 500 weergaven. Gepubliceerde tweets leiden internetgebruikers zo vaak mogelijk naar de publicaties van het Steunpunt, persartikels of pagina's op zijn website. De tweets in verband met het overzicht van de COVID-19-maatregelen ter ondersteuning van situaties van armoede en bestaansonzekerheid hebben aldus een aanzienlijk verkeer naar de thematische COVID-19-pagina van de site gegenereerd, dankzij de links die in de berichten waren toegevoegd. Deze multichannel communicatie helpt de zichtbaarheid van het werk van het Steunpunt te vergroten. Sinds 2019 is de Twitter-nieuwsfeed op de startpagina van de website van het Steunpunt beschikbaar.

De 'Nieuwsflits' is ook een belangrijk instrument voor de verspreiding van het werk van het Steunpunt. Naast een artikel over een thema die door het Steunpunt wordt behandeld, geeft het een overzicht van wat er in de voorbije maanden op de agenda van het Steunpunt stond, een overzicht van de follow-up van het tweejaarlijkse Verslag en recente publicaties van het Steunpunt. Sinds april 2020 wordt dit beheerd via het Mailchimp-berichtenplatform, dat meer mogelijkheden biedt voor de creatie van mailings en beheren van contacten. Er zijn drie nieuwsflitsen verzonden, met name op 29 mei, 17 juli en 10 december 2020. Persberichten en het overzicht van de COVID-19-maatregelen worden ook via dit kanaal verzonden. In 2020 zijn negen versies van het overzicht en vier persberichten (Hello Belgium Railpass, 17 oktober, tijdelijke uitbreiding van het sociale energietarief, vaccinatiestrategie COVID-19) op die manier verstuurd.

5.4. Publicaties

De publicaties zijn beschikbaar op:

- <https://www.armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/notas-en-boeken/>
- <https://www.armoedebestrijding.be/publicaties/publicaties-steunpunt/artikels-van-de-medewerkers-van-het-steunpunt/>

5.5. Echo in de media

Het wordt regelmatig vermeld in verschillende media, voornamelijk in de gedrukte pers, op websites en in artikels. In 2020 registreerde het documentatiecentrum 227 vermeldingen van waar 13% in tijdschriftartikels, publicaties (online) en kranten. Er zijn bijna net zoveel Franstalige als Nederlandstalige vermeldingen.

Het tweejaarlijkse Verslag 'Duurzaamheid en armoede' kreeg opnieuw aandacht in verschillende artikelen in de gedrukte en online media. Op 17 februari 2020 werd op de website van het tijdschrift Knack een opiniestuk gepubliceerd. Op 10 september 2020 publiceerde Paris Match een artikel over de rondetafel "Duurzaamheid en Armoede", georganiseerd op initiatief van H.M. Koningin Mathilde, rond het tweejaarlijkse Verslag van het Steunpunt. In de loop van het jaar werd meermaals het Steunpunt benaderd om deel te nemen aan debatten of interviews, op radio of TV: RTBF La Première (29/04/20, *Tendances première*, "Précarité hydrique et énergétique"), Bel RTL (8/5/20, *RTL info*, debat over de automatische toeslag COVID-19 voor alle ontvangers van sociale uitkeringen), BX1 (13/10/20, debat '*quelles opérations de solidarité à l'approche de l'hiver?*'), Studio Brussel (13/10/20, reactie op het voorstel van Telenet voor een basisinternet voor kwetsbare groepen). Het Steunpunt werd ook door de pers geraadpleegd in verband met de COVID-19 crisis, met name voor vragen over dakloosheid tijdens de pandemie.

Er wordt regelmatig naar de rubriek [Feiten en cijfers](#) op de website verwezen, alsook naar de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt.

6. Interne werking

6.1. Begeleidingscommissie

De Begeleidingscommissie, voorgezeten door de minister voor Armoedebestrijding, heeft de opdracht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt tot bestrijding van armoede op te volgen en over het respect van de methodologie te waken (art. 8 van het samenwerkingsakkoord). De Begeleidingscommissie is in 2020 twee maal samengekomen.

6.2. Beheerscomité

Het Beheerscomité heeft drie opdrachten: waken over de goede uitvoering van het samenwerkingsakkoord, bepalen van het personeelsbehoefteplan en opmaken van een ontwerp van budget (art. 7 van het samenwerkingsakkoord). Het Beheerscomité is in 2020 twee maal samengekomen, onder voorzitterschap van dhr. Ides Nicaise.

6.3. Team

Het team bestond eind 2020 uit tien personen, met een gemiddeld equivalent van 6,61 voltijdsen over het jaar 2020. Twee medewerkers – werkzaam voor het secretariaat en documentatiecentrum/website - gingen in 2020 op pensioen. Het team verwelkomde in de loop van het jaar drie nieuwe collega's, ter vervanging, maar ook in functie van de uitvoering van het nieuwe Re-Invest.be-project.

Het team kon ook rekenen op de medewerking van stagiairs voor het project rechtspraak. Een studente van de Master Gender en Diversiteit van de UGent liep enkele maanden stage op het Steunpunt.

Naar aanleiding van de COVID-19-crisis werd samen met Unia en Myria een Taskforce opgericht in functie van de nodige personeelsmaatregelen met betrekking tot de continuïteit van de werkzaamheden, het verplicht telewerk, en de welzijnsaspecten binnen deze context.

Het Steunpunt neemt ook deel aan het overleg met Unia, Myria, Ennhri en Equinet, in functie van de geplande verhuis naar het gebouw 'Eurostation' in 2022.

Gevolgde vorming:

- Ecole de transformation sociale (le Forum), 10/01 en 14/02.
- Opleiding videografie met je smartphone – ESF, 06/03.
- Subliem communiceren in digitale tijden, maart 2020.
- Webinar telewerk, 23/03 en 26/03.
- SharePoint, 13/06, 13/08 en 16/09.
- Efficiënter werken, 14/09.

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- Boost je digitale meeting skills, 29/09.
- Hoe Teams optimaal gebruiken, 12/10.
- NEMO, 12/11.
- Hoe documenten beheren, delen, scannen in OneDrive en SharePoint, 16/11.
- Outlook, 14/12.

In functie van de werkzaamheden van het Steunpunt werden volgende (studie)dagen gevolgd :

- Klimaattaxshift, Bond Beter Leefmilieu, 04/02.
- Association 21, outil Cap 2030, 06/02.
- De hoorzitting in de Commissie sociale zaken over IGO, Belgische kamer van volksvertegenwoordigers, 03/03.
- Seminarie: Sociale actie in spanning, 10/03.
- ULB Charleroi, solidariteit en veranderingen in het bestuur, 10/03.
- Re.Invest.be: webinar welfare state provision, HIVA, 18/05.
- Koolstofarifiering Klimaatcoalitie, 04/06.
- De onverwachte warmte van koude solidariteit, UCSIA, 29/06.
- EAPN Online Conference 'How to ensure the poor don't pay for COVID-19 – From short-term response to an effective rights-based integrated antipoverty strategy', 14/07.
- Studiedag Collectieve schuldenregeling, BAPN, 15/09.
- Uitreiking Armoedeprijs, Welzijnszorg, 17/09.
- Webinar: Understanding the European Pillar of Social Rights, ENNHRI, 28/09.
- The Child Guarantee: A tool to tackle family poverty?, COFACE, 29/09.
- Acting together to achieve social and environmental justice for all, European Parliament Intergroup Fighting Against Poverty, 15/10.
- Webinar: Publieke investeringsmaatschappijen en de klimaattransitie, 15/10.
- Activiteit in het kader van 17 oktober, LST in Namen, 16/10.
- Uitreiking Federale Armoedeprijs, 16/10.
- Blijf in uw k(r)ot!?, 17/10.
- Activité 17 octobre - Tournai sous les bombes, 18/10.
- SDG Forum, 28/10 en 29/10.
- Online voorstelling jaarverslag 'Laat kinderrechten nooit meer in lockdown gaan', Kinderrechtencommissariaat, 18/11.
- Webinar SZ 2: 'Is de sociale zekerheid er nog voor iedereen?', Wim Van Lancker (KULeuven), 24/11.

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- Futurama, webinar de prospective de l'IWEPS – Quelle(s) transition(s) pour la Wallonie?, 26/11.
- Colloquium Armoede en Sociale Uitsluiting + Voorstelling Vlaams Jaarboek 2020 'Digitalisering en armoede', USAB, 02/12.
- ENNHRI Annual Conference 2020: Building Better Together for Human Rights, Democracy and Rule of Law in Europe – Recognising the Role of National Human Rights Institutions, 02/12.
- Seminar NHRIs & Emergency measures? 11/12.
- Solidariteit versus armoede, 14/12.
- Vidéoconférence Philippe Lamberts "L'Europe est-elle (vraiment) en transition?", 16/12.
- Verdediging Doctoraatsthesis Margot Van Leuvenhaege (UAntwerpen), 16/12.

Bijlage 1: Samenwerkingsakkoord

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- >> De Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1998
- >> De federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

TEKST VAN HET AKKOORD

Gelet op artikel 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendiging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

- >> De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;
- >> De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;
- >> De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;
- >> De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;
- >> Het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- >> De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

ARTIKEL 1

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes:

- >> Het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- >> Een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- >> Het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;

- >> Een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

ARTIKEL 2

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een "Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten", verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens:

- >> Een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- >> Een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- >> Een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

ARTIKEL 3

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

ARTIKEL 4

- §1ste Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.
- §2 De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.
- §3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

ARTIKEL 5

- §1ste Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten:
- >> Informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
 - >> Concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
 - >> Minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
 - >> Op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort;
 - >> Structureel overleg organiseren met de armsten.
- §2 Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het "Algemeen Verslag over de Armoede".

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

ARTIKEL 6

§ 1ste Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank:

- >> 15.000.000 BF door de federale Staat;
- >> 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- >> 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§ 2 Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§ 3 De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

ARTIKEL 7

§1ste Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten:

- >> Ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
- >> Op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding;
- >> Het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
- >> Het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.

§2 De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

§3 Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie:

- >> 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
- >> 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
- >> 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
- >> 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§4 Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

ARTIKEL 8

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met:

- >> 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- >> 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;
- >> 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- >> 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

ARTIKEL 9

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

ARTIKEL 10

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

ARTIKEL 11

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;
M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid,
J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-
President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President;

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van
Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale
Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRIJP, D. GOSUIN, Leden van het
Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

Bijlage 2: 2020 in enkele cijfers

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING

Koningsstraat 138, 1000 Brussel

WWW.ARMOEDEBESTRIJDING.BE

@Luttepauvrete